

Höstsådda arealer 2003

Areas of cereals and oilseed crops sown in autumn 2003

I korta drag

Stora höstsådda arealer

Årets höstsådd uppskattas till 478 000 hektar. Det är i nivå med förra årets stora arealer och 14 procent över genomsnittet för de fem senaste åren. Torrt och varmt väder i september gjorde att skörden av årets grödor kunde ske tidigt. Det gav utrymme för lantbrukarna att hinna bereda marken för höstsådd, och det utnyttjades av många. De höstsådda arealerna utgörs av 438 000 hektar spannmål och 40 000 hektar oljeväxter.

Höstvete dominerar

Sådden av höstvete, som är den dominerande grödan, skattas till 357 000 hektar. Det är 12 procent mer än genomsnittet för de senaste fem åren, men en minskning med 6 procent jämfört med år 2002, då arealen var rekordstor.

Den höstsådda arealen med rågvete skattas till uppemot 53 000 hektar, en ökning med 14 procent jämfört med förra året. Rågvetearealen har ökat de två senaste åren men når inte upp till de arealer som odlades 1995-1997 då odlingen var som störst.

Sådden av höstråg och höstkorn skattas till 24 000 respektive 5 000 hektar.

Höstrapsarealen ökar

Arealen med höstraps uppgår till 39 000 hektar, vilket är nästan 30 procent mer än förra året och drygt 50 procent över femårsgenomsnittet. Höstrapsarealen har ökat de senaste tre åren och är nu den största sedan 1995. Höstrybsarealen skattas till cirka 1 000 hektar.

Uppgifterna baseras på en intervjuundersökning med cirka 3 900 lantbrukare.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Gerda Ländell, SCB, tfn 019-17 68 07, gerda.landell@scb.se
Olle Funcke, SCB, tfn 019-17 60 51, olle.funcke@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Jordbruksverket, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5834 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utgivet den 25 november 2003.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Svante Öberg, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Stora höstsådda arealer även i år	3
Höstvete dominerar	3
Höstrapsarealen ökar	3
Kommentarer till tabellerna	3
Tabeller	4
1. Höstsådda arealer av höstvete och höstråg 2003	4
2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvete 2003	5
3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2003	6
Diagram	7
1. Höstsådda arealer av spannmål 1994-2003	7
2. Höstsådda arealer av oljeväxter 1994-2003	7
Fakta om statistiken	8
Detta omfattar statistiken	8
Definitioner och förklaringar	8
Så görs statistiken	8
Statistikens tillförlitlighet	8
Bra att veta	9
In English	10
Summary	10
List of tables	10
List of terms	10

Statistiken med kommentarer

Resultaten om höstsådden baseras på en undersökning som Statistiska centralbyrån utfört på uppdrag av Jordbruksverket. Telefonintervjuer har skett med ett urval av cirka 3 900 lantbrukare.

Stora höstsådda arealer även i år

Årets höstsådda arealer av spannmål och oljeväxter uppskattas till 478 000 hektar totalt för riket. Detta är i nivå med förra årets stora arealer och 14 procent över genomsnittet för de senaste fem åren.

Höstsådden utgörs av 357 000 ha höstvet, 24 000 ha höstråg, 5 000 ha höstkorn, 53 000 ha rågvete, 39 000 ha höstraps samt drygt 1 000 ha höstrybs.

Höstvet dominerar

Arealen höstvet är 12 procent större än genomsnittet för de senaste fem åren men 6 procent mindre än förra året. Sådden av höstråg är i nivå med 2002 års höstsådda arealer men 15 procent mindre än femårsgenomsnittet. Sådden av höstkorn är drygt 16 procent mindre än förra årets arealer och 33 procent mindre än genomsnittet för de fem senaste åren. Arealen rågvete är 14 procent större än förra året och 37 procent över femårsgenomsnittet.

Höstrapsarealen ökar

Sådden av höstraps är nästan 30 procent större än förra året och drygt 50 procent över femårsgenomsnittet. Eftersom odlingen av höstrybs är begränsad är den beräknade arealuppgiften om cirka 1 000 hektar osäker.

Kommentarer till tabellerna

I tabellerna redovisas höstsådd areal och medelfel för höstvet, höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps samt höstrybs 2003. Redovisning görs för län, produktionsområden och hela riket.

Grödor som odlas i liten omfattning ger osäkra skattningar. Arealskattningar vars medelfel överstiger 35 procent, eller där antalet observationer understiger 10, redovisas inte utan ersätts med prickar i tabellerna. När observationer saknas helt anges detta med streck.

Uppgifterna är definitiva. För jämförelse redovisas motsvarande arealer för hösten 2002. På riksnivå redovisas även höstsådda arealer för åren 1998–2002.

Tabeller

1. Höstsådda arealer av höstvetete och höstråg 2003

1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2003

	Höstvetete		2002	Höstråg		2002
	2003			2003		
	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms	18 100	9	15 700	600	15	800
Uppsala	33 400	8	34 000	1 900	16	1 200
Södermanlands	25 900	7	32 600	1 100	16	1 000
Östergötlands	51 500	5	57 500	3 300	10	3 100
Jönköpings	1 100	28	800	..	..	..
Kronobergs	..	..	400	..	..	..
Kalmar	11 700	12	12 200	800	22	..
Gotlands	7 900	12	6 400	600	19	800
Blekinge	2 700	15	3 100	..	..	500
Skåne	102 800	6	100 400	8 400	9	8 600
Hallands	12 400	14	10 100	600	30	..
Västra Götalands	58 500	6	70 100	4 200	11	5 400
Värmlands	3 900	16	4 500	..	..	400
Örebro	9 500	10	10 400	1 400	17	1 000
Västmanlands	15 200	8	19 900	400	25	400
Dalarnas	..	..	..	300	24	..
Gävleborgs	300	29	..	..	..	..
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	89 500	6	86 400	4 600	13	4 000
Götalands mellanbygder	38 600	9	38 400	5 200	11	5 900
Götalands n slättbygder	95 700	4	115 700	7 000	8	8 100
Svealands slättbygder	105 100	4	114 700	5 100	8	4 600
Götalands skogsbygder	20 800	12	16 800	1 100	17	1 100
M Sveriges skogsbygder	7 300	16	7 200	900	19	500
Hela riket						
2003	357 000	2		24 000	5	
2002	379 300	2		24 100	5	
2001	291 900	2		22 100	5	
2000	363 700	2		35 400	5	
1999	347 900	2		35 900	5	
1998	209 600	3		24 700	6	
Genomsnitt 1998–2002	318 500			28 400		

Där medelfelet överstiger 35 procent eller antalet UE understiger 10 utelämnas resultaten (..)

2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvete 2003**2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2003**

	Höstkorn		Rågvete			
	<u>2003</u>		<u>2002</u>	<u>2003</u>		<u>2002</u>
	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms	-	-	-	1 500	19	700
Uppsala	-	-	-	1 500	18	1 500
Södermanlands	..	..	-	2 700	10	2 400
Östergötlands	..	..	500	7 800	9	6 300
Jönköpings	..	..	..	1 600	15	1 800
Kronobergs	-	-	-	1 400	13	1 700
Kalmar	800	20	1 400	5 200	16	4 700
Gotlands	1 200	27	700	4 200	14	4 300
Blekinge	..	..	..	1 000	17	900
Skåne	1 900	13	2 400	3 200	12	3 000
Hallands	..	..	..	3 600	12	3 100
Västra Götalands	..	..	..	15 100	8	12 700
Värmlands	-	-	-	1 700	16	1 200
Örebro	..	..	-	1 200	18	1 100
Västmanlands	-	-	..	600	23	700
Dalarnas	-	-	-	..	..	..
Gävleborgs	-	-	-	..	..	..
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	1 300	15	1 700	4 500	11	4 000
Götalands mellanbygder	2 600	15	3 000	10 000	10	8 600
Götalands n slättbygder	..	..	600	17 700	7	14 500
Svealands slättbygder	..	..	..	8 500	6	7 100
Götalands skogsbygder	..	..	..	8 900	8	10 300
M Sveriges skogsbygder	-	-	-	2 700	18	1 600
Hela riket						
2003	4 600	10		52 500	4	
2002	5 500	10		46 200	4	
2001	4 400	11		30 600	5	
2000	8 500	9		41 200	5	
1999	9 300	9		41 700	5	
1998	6 800	13		31 100	5	
Genomsnitt 1998–2002	6 900			38 200		

Där medelfelet överstiger 35 procent eller antalet UE understiger 10 utelämnas resultaten (..)

3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2003**3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2003**

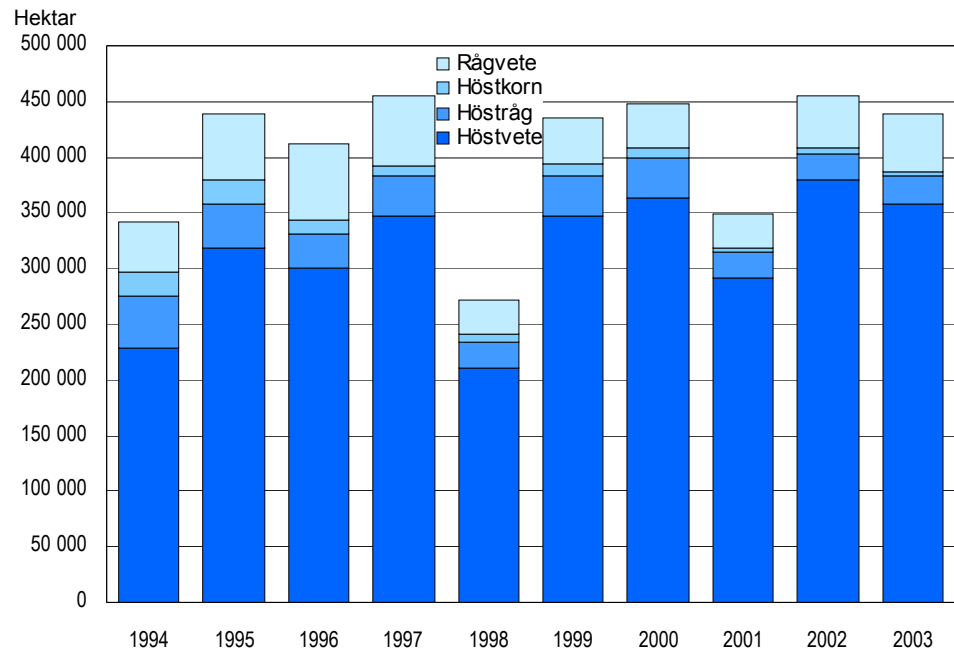
	Höstraps		Höstrybs			
	<u>2003</u>		<u>2002</u>	<u>2003</u>		<u>2002</u>
	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms	600	20	500	300	24	..
Uppsala	500	23	..	..	..	400
Södermanlands	900	14	600	..	..	..
Östergötlands	6 300	8	2 700	..	..	..
Jönköpings	..	..	..	..	..	-
Kronobergs	..	..	..	-	-	-
Kalmar	1 800	34	700	-	-	..
Gotlands	1 500	22	..	..	..	..
Blekinge	..	..	..	-	-	-
Skåne	18 400	6	16 900	..	..	..
Hallands	1 300	16	1 100	-	-	-
Västra Götalands	7 100	10	6 600	..	..	..
Värmlands	-	-	-	..	..	..
Örebro	..	..	600	..	..	..
Västmanlands	..	..	-	..	..	..
Dalarnas	-	-	-	..	..	-
Gävleborgs	-	-	-	-	-	-
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	15 000	6	13 800	..	..	..
Götalands mellanbygder	7 400	11	4 900	..	..	..
Götalands n slättbygder	12 700	7	8 900	..	..	..
Svealands slättbygder	2 200	10	1 800	900	14	1 100
Götalands skogsbygder	1 200	15	700	..	..	..
M Sveriges skogsbygder	..	..	..	..	..	..
Hela riket						
2003	38 900	4		1 300	14	
2002	30 600	4		1 300	12	
2001	30 300	3		2 400	19	
2000	20 200	5		..	..	
1999	26 300	5		..	..	
1998	19 800	7		..	..	
Genomsnitt 1998–2002	25 400			..		

Där medelfelet överstiger 35 procent eller antalet UE understiger 10 utelämnas resultaten (..)

Diagram

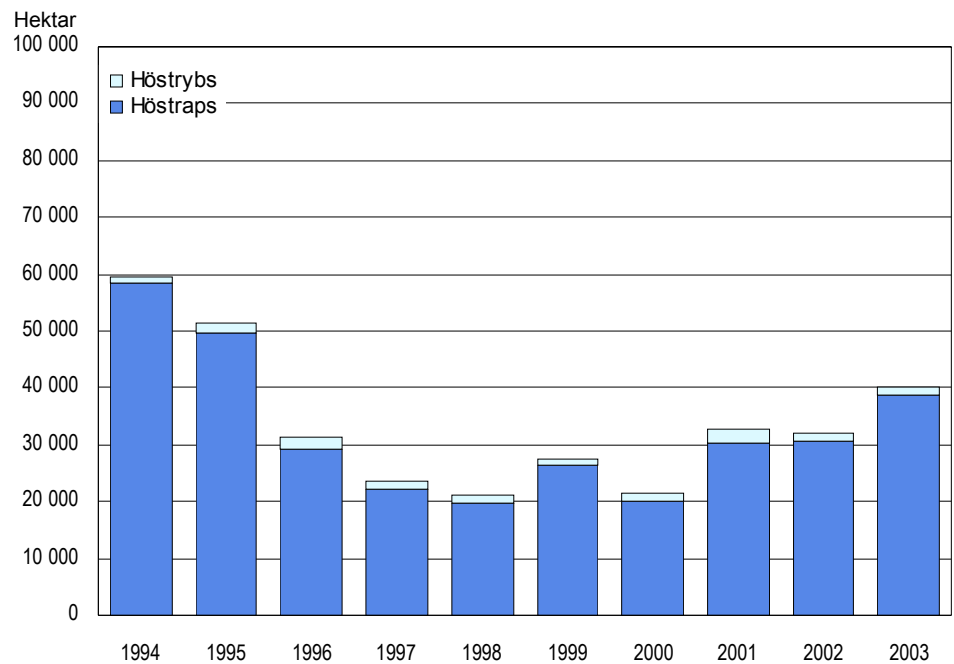
1. Höstsådda arealer av spannmål 1994-2003

1. Areas of cereals sown in the autumn, 1994 to 2003

2. Höstsådda arealer av oljeväxter 1994-2003

2. Areas of oilseed crops sown in the autumn, 1994 to 2003

Observera att diagrammen för spannmål och oljeväxter har olika skalor!

Fakta om statistiken

Årets undersökning om höstsådda arealer baseras på en intervjuundersökning med ett urval av jordbrukare. Uttagningen av gårdar sker genom sannolikhetsurval.

Statistiken används huvudsakligen för ekonomiska kalkyler inom jordbrukssektorn, exportplanering, rådgivning, forskning och utbildning samt internationell rapportering. Informationen om höstsådda arealer är särskilt värdefull för planering av åtgång av utsäde och gödselmedel nästa vår.

Detta omfattar statistiken

Undersökningspopulationen utgörs av jordbruksföretag som har mer än 5,0 hektar åkermark. Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa stödregister, IAKS.

Undersökningen avseende årets skördar av spannmål, ärter och oljeväxter omfattar ett urval av 4 350 undersökningsenheter (UE). En UE motsvarar i regel ett jordbruksföretag. Samma urval har utnyttjats även för undersökningen om höstsådda arealer. Undersökningen gällande höstsådden har genomförts för den del av urvalet som omfattar Götaland, Svealand samt Gävleborgs län. De fyra nordligaste länen har uteslutits därför att höstsådd där endast förekommer i obetydlig omfattning. År 2003 ingick 3 934 UE i undersökningen av höstsådd. Uppgifter har erhållits från 3 740 av dessa. Undersökningen avser areal som under hösten besåts med höstvet, höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps eller höstrybs.

Odling av höstsådda grödor har inte undersökts på företag som har mindre än 5,0 hektar åkermark. Höstsådden på dessa utgör dock en liten andel.

Definitioner och förklaringar

Med höstsådda arealer avses arealer av de grödor som lantbrukaren sår på hösten. Om plantorna övervintrar kommer de snabbt igång med tillväxten efterföljande vår. Samtliga spannmåls- och oljeväxtgrödor som är aktuella för höstsådd ingår i undersökningen.

Så görs statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer genomförs årligen. Urvalet av undersökningsenheter är draget som ett stratifierat pareto π ps-urval med skördeområde (SKO) som strata. Varje företags urvalssannolikhet beror på företagets areal av undersökningsgrödorna samt dess grödfördelning. Stor areal av de aktuella undersökningsgrödorna ger ökad sannolikhet att komma med i undersökningen.

Företag som har valts ut erhåller i mitten av augusti ett brev med information om undersökningen. Uppgifterna samlas därefter in per telefon av SCB:s intervjuare. Uppgiftslämnandet är frivilligt.

I samband med dataregistrering sker både manuell och maskinell granskning. Skattningar görs därefter för skördeområden, län, produktionsområden och hela riket. Resultaten för skördeområden redovisas inte.

Statistikens tillförlitlighet

För att belysa den osäkerhet som finns i resultaten på grund av att beräkningarna grundar sig på ett urval av företag redovisas i tabellerna medelfelen för de skattade arealerna. I medelfelet inkluderas även effekten av andra slumpmässiga fel.

Medelfelet anges i procent av den skattade arealen. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas. För en skattad areal på exempelvis 50 000 hektar och ett medelfel på 3,0 procent (1 500 hektar) kan man med liten felrisk (5 procent) säga att intervallet $50\,000 \pm 2 \times 1\,500$ (det redovisade värdet $\pm$ det dubbla medelfelet), dvs. 47 000 – 53 000 hektar, innesluter den verkliga arealen. Resultat med större medelfel än 35 procent redovisas inte på grund av stor osäkerhet.

Bortfallet år 2003 är 4,6 procent och orsakas av att arealuppgifter ej erhållits från samtliga företag.

Urvalsramen utgörs av företag i 2003 års IAKS, vilket medför att över- och undertäckning som beror på förändringar i företagsbeståndet minskats till en marginell nivå. Arealer utanför IAKS bedöms för de aktuella undersökningsgrödorna vara av liten betydelse.

Bra att veta

De höstsådda grödorna utsätts under vinter och vår för väderlekens påfrestringar. Grödor som tar stor skada eller utvintrar helt körs i regel upp på våren. Oftast sker då omsådd med annan gröda. Utvintringens omfattning varierar avsevärt mellan olika år och olika delar av landet.

Undersökning om höstsådda arealer genomförs och publiceras årligen av SCB. Jämförbarheten mellan åren är god. Höstsådda arealer 2002 redovisades i SM JO 18 SM 0201.

Elektronisk publicering

Detta statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under Statistik & fakta och på SCB:s webbplats www.scb.se under Jord- och skogsbruk, fiske.

Statistiska meddelanden inom området jordbruksstatistik trycks fr.o.m. år 2002 inte längre upp för distribution. I stället för att prenumerera på tryckta Statistiska meddelanden finns det möjlighet att, vid varje tillfälle som officiell jordbruksstatistik publiceras, utan avgift erhålla ett meddelande om detta per e-post tillsammans med publikationen i pdf-format. De som önskar ingå i denna form av prenumerationsservice anmäler detta per e-post till gunilla.thorsell@sjv.se.

Enskilda exemplar av publikationerna kan också erhållas som papperskopior till ett pris av 50 kr per exemplar. Dessa kan vid varje enskilt fall beställas av Marjatta Niemi tfn: 036 – 15 59 34, fax: 036 – 34 01 96, post: Jordbruksverket, 551 82 Jönköping, e-post: marjatta.niemi@sjv.se.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#) under SCB:s webbplats.

In English

Summary

In connection with the survey on crop yields in 2003 information has been collected on the areas sown in the autumn with the following crops: winter wheat, winter rye, winter barley, triticale, winter rape and winter turnip rape. A sample of 3 900 survey units with more than 5.0 hectare of arable land were interviewed by telephone. Small farms and the northern part of Sweden have been excluded due to negligible cultivation of winter crops.

The results are provided in the tables. The standard errors for the areas have been calculated. Estimates with standard errors exceeding 35 percent, or less than 10 observations, are not presented. Results are presented for counties, production areas and the whole country. Results from 2002 are presented for comparative purposes and national mean values for the last five years are also presented.

The areas sown in the autumn of 2003 are estimated at 478 000 hectares. Winter wheat is the most frequently autumn sown crop with 357 000 hectares.

List of tables

1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2003	4
2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2003	5
3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2003	6

List of terms

Areal	Area, acreage
Hektar	Hectare
Hela riket	The whole country
Höstkorn	Winter barley
Höstraps	Winter rape
Höstrybs	Winter turnip rape
Höstråg	Winter rye
Höstvete	Winter wheat
Län	County
Medelfel	Standard error
Medelvärde	Mean value
Oljeväxter	Oilseed crops
Produktionsområde	Production area
Rågvete	Triticale
Spannmål	Cereals